

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała-Koziół

Protokolant: Dorota Wabnitz

po rozpoznaniu 7 kwietnia 2017 r. we W.

połączonych do wspólnego rozpoznania spraw z powództwa:

1. **A. S. , A. J., M. R., M. S. (1), B. W., E. K., M. T., J. Z. (1), M. M. , Oliwi K., P. P., J. M. z ko , H. W., W. G., G. K., G. Z. a , E. W., A. M. (1) y , M. S. (2) p ińskiej, M. C., J. J., I. S. , S. G., M. K. (1), P. B. , D. B., M. S. (3), S. K., A. M. (2), E. Ś., D. J. (1) rz yckiej , P. K., R. K. , U. H., A. R.,**
2. **U. P. ,**
3. **K. R.,**
4. **M. S. (4)**

przeciwko **Sądowi Rejonowemu dla W. F. we W.**

o wynagrodzenie za pracę

I. o ddala powództwa;

II. z alicza koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powodowie A. S., A. J., M. R., M. S. (1), B. W., E. K., M. T., J. Z. (1), M. M., O. K., P. P., J. M., H. W., W. G., G. K., G. Z., E. W., A. M. (1), M. S. (5), M. C., J. J., I. S., S. G., M. K. (1), P. B., D. B., M. S. (3), S. K., A. M. (2), E. Ś., D. J. (2), P. K., R. K., U. H., A. R. (wszyscy w/w pozwami z 31 marca 2014 r. – data prezentaty), U. P. (pozwem z 28 kwietnia 2014 r. – data prezentaty), K. R. (pozwem z 5 maja 2014 r. – data prezentaty) i M. S. (4) (pozwem z 15 września 2014 r. – data prezentaty), wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej – Sądu Rejonowego dla W. F. we W. – następujących kwot tytułem zwaloryzowanego wynagrodzenia za pracę w latach 2011-2013 r. odpowiednio:

1.	A. S.	2.109,68 zł
2.	A. J.	4.505,52 zł
3.	M. R.	3.171,13 zł

4.	M. S. (1)	3.237,25 zł
5.	B. W.	2.185,55 zł
6.	E. K.	4.268,48 zł
7.	M. T.	3.396,63 zł
8.	J. Z. (1)	4.181,21 zł
9.	M. M.	3.800,57 zł
10.	Oliwi K.	1.959,67 zł
11.	P. P.	3.248,67 zł
12.	J. M.	5.337,98 zł
13.	H. W.	4.005,19 zł
14.	W. G.	1.755,56 zł
15.	G. K.	2.777,71 zł
16.	G. Z.	4.771,98 zł
17.	E. W.	5.677,70 zł
18.	A. M. (1)	2.624,31 zł
19.	M. S. (5)	2.595,19 zł
20.	M. C.	4.820,36 zł
21.	J. J.	4.950,48 zł
22.	I. S.	5.345,36 zł
23.	S. G.	3.513,64 zł

24.	M. K. (1)	4.821,98 zł
25.	P. B.	5.566,08 zł
26.	D. B.	6.904,25 zł
27.	M. S. (3)	4.711,12 zł
28.	S. K.	4.062,33 zł
29.	A. M. (2)	4.531,66 zł
30.	E. Ś.	4.939,79 zł
31.	D. J. (2)	5.016,77 zł
32.	P. K.	3.611,97 zł
33.	R. K.	2.175,42 zł
34.	U. H.	7.668,41 zł
35.	A. R.	767,32 zł
36.	U. P.	14.547,60 zł 13.003, (...)003, zł
37.	K. R.	21.635,37 zł
38.	M. S. (4)	5.213,99 zł

wraz z ustawowymi odsetkami:

- za 2011 r. – od 29 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty,

- za 2012 r. – od 28 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty,

- za 2013 r. – od 29 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty.

Uzasadniając swoje żądania, powodowie podnieśli, że są zatrudnieni u strony pozwanej na stanowiskach urzędniczych lub asystenta sędziego.

Aktem normatywnym, zawierającym szczegółowe regulacje w kwestii zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych jest ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratur (Dz. U. z 2011 r., Nr 109, poz. 639). Zgodnie z art. 14a tej ustawy o pracownikach sądów i prokuratur, który na podstawie art. 155 § 9 Prawo o ustroju sądów powszechnych ma zastosowanie również do asystentów sędziego, podwyższenie wynagrodzeń urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury następuje w terminach i na zasadach określonych dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

Ponadto art. 18 cytowanej ustawy przewiduje odesłanie w kwestiach nieunormowanych, a dotyczących pracowników sądów i prokuratury, do przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych. W art. 21 ustawy o pracownikach urzędów państwowych wskazano, iż zasady corocznego podwyższania wynagrodzenia urzędników państwowych określają przepisy ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Powodowie wskazali, że żądań pozwu jest *lex specialis* zawarty w ustawie z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, gdzie w art. 4 ust. 2 prawodawca wyjaśnia, że Wynagrodzenia osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń waloryzowane są średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, zaś w art. 9 ust. 1 pkt 3 odsyła do ustaw budżetowych, gdzie corocznie ustalane są wspomniane wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, które bezwzględnie powinny korespondować zarówno z prognozowanym średniorocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na konkretny rok (ustalonym w budżecie), jak i z poziomem inflacji z roku poprzedniego.

Powodowie wskazali, że sprecyzowanie roszczenia nastąpiło na podstawie obowiązujących w tym czasie regulacji budżetowych, które w 2010 roku ustanowiły waloryzację na poziomie 101 %, w 2011 – 102,6%, w 2012 – 104,3%, w 2013 103,7%

Ustawodawca w budżecie na rok 2011, 2012 i 2013 w ogóle nie przewidywał wzrostu wynagrodzeń pracowników sektora publicznego, a w 2010 roku ukształtował go na poziomie o 2,5% o niższym niż wskaźnik inflacji – w 2009 roku wynoszący 3,5 %. W związku z powyższym stwierdzić, iż przedmiotowe regulacje ustaw budżetowych są sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawnego i sprawiedliwości społecznej, w tym przypadku z ości korzystania z corocznej waloryzacji wynagrodzeń przynajmniej na poziomie spadku wartości złotego za rok poprzedni.

Wynagrodzenie powodów nie podlegało waloryzacji od kilku lat i nie jest to jednorazowa, wyjątkowa sytuacja, związana ze stanem finansowym państwa w danym roku ale stała praktyka pozwalająca na oszczędności kosztem pracowników sfery budżetowej (k. 4-10, 202-204, 270-274, 315-318).

Odpowiadając na pozwy, strona pozwana Sąd Rejonowy dla W. F. we W. wniosła o ich oddalenie.

Uzasadniając swoje stanowisko, strona pozwana zarzuciła, że ustawowe pominięcie waloryzacji, a raczej jej „zamrożenie” w latach 2011 - 2013 do poziomu z roku 2010, nastąpiło w ustawach o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustaw budżetowych.

Zdaniem Strony pozwanej ani pozwany Sąd jako płatnik wynagrodzenia, ani Sąd rozpoznający sprawę, nie są władni do samodzielnego kontestowania ustaw budżetowych państwa (też dotyczących realizacji ustawy budżetowej) i czynienia w tej kwestii jakichkolwiek odstępstw.

Nadto strona pozwana wskazała, że ewentualne roszczenia za 2010 r. oraz od stycznia do sierpnia 2011 r. uległy przedawnieniu (k. 213-215, 286-289, 331-333).

Postanowieniami z 2 lipca 2014 r., 24 czerwca 2014 r., 17 października 2014r. postępowania zostały zawieszono do czasu udzielenia przez Trybunał Konstytucyjny odpowiedzi na pytania prawne sądów w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt P 44/13 w przedmiocie zgodności z Konstytucją stosownych przepisów ustaw budżetowych, z których wynikał brak waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądownictwa powszechnego w latach 2012 – 2013 (k. 218-219, 291, 339).

Postanowieniami z 23 września 2016 r. oraz 5 grudnia 2016 r. postępowania zostały podjęte (k. 262, 299, 345).

Zarządzeniami sędziego referenta z 8 maja 2014, 5 grudnia 2016 r. wszystkie powództwa zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną sygnaturą akt X P 339/14 (k. 210, 304, 345).

Pismem z 24 stycznia 2017 r. reprezentujący stronę pozwaną względem powodów będących urzędnikami, Dyrektor Sądu Rejonowego dla W. F. we W. – M. K. (2) – oświadczyła, że potwierdza dotychczasowe czynności dokonane w toku postępowania przez r. pr. J. Z. (2) i wnosi o oddalenie powództw w całości (k. 358-360).

Pismem z 24 stycznia 2017 r. reprezentujący stronę pozwaną względem powodów będących asystentami sędziego, Prezes Sądu Rejonowego dla W. F. we Wrocławiu M. K. (3) oświadczyła, że potwierdza dotychczasowe czynności dokonane w toku postępowania przez r. pr. J. Z. (2) i wnosi o oddalenie powództw w całości (k. 361-363).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie spornym powodowie: A. S., A. J., M. R., M. S. (1), B. W., E. K., M. T., J. Z. (1), M. M., O. K., P. P., J. M., H. W., W. G., G. K., G. Z., E. W., A. M. (1), M. S. (5), M. C., J. J., I. S., S. G., M. K. (1), P. B., D. B., M. S. (3), S. K., A. M. (2), E. Ś., D. J. (2), P. K., R. K., U. H., A. R., U. P., K. R. i M. S. (4) byli zatrudnieni u strony pozwanej Sąd Rejonowy dla W. F. we W. na stanowiskach urzędniczych lub asystenta sędziego.

W latach 2011-2013 wynagrodzenie powodów nie było waloryzowane.

Hipotetyczne kwoty zwaloryzowanego wynagrodzenia powodów, obliczonego zgodnie z żądaniami pozwów, tj. według waloryzacji wysokością prognozowanego średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, wskazanego w kolejnych ustawach budżetowych w latach 2011 – 2013 wynoszą:

1.	A. S.	2.109,68 zł
2.	A. J.	4.505,52 zł
3.	M. R.	3.171,13 zł
4.	M. S. (1)	3.237,25 zł
5.	B. W.	2.185,55 zł
6.	E. K.	4.268,48 zł
7.	M. T.	3.396,63 zł
8.	J. Z. (1)	4.181,21 zł
9.	M. M.	3.800,57 zł
10.	Oliwi K.	1.959,67 zł

11.	P. P.	3.248,67 zł
12.	J. M.	5.337,98 zł
13.	H. W.	4.005,19 zł
14.	W. G.	1.755,56 zł
15.	G. K.	2.777,71 zł
16.	G. Z.	4.771,98 zł
17.	E. W.	5.677,70 zł
18.	A. M. (1)	2.624,31 zł
19.	M. S. (5)	2.595,19 zł
20.	M. C.	4.820,36 zł
21.	J. J.	4.950,48 zł
22.	I. S.	5.345,36 zł
23.	S. G.	3.513,64 zł
24.	M. K. (1)	4.821,98 zł
25.	P. B.	5.566,08 zł
26.	D. B.	6.904,25 zł
27.	M. S. (3)	4.711,12 zł
28.	S. K.	4.062,33 zł
29.	A. M. (2)	4.531,66 zł
30.	E. Ś.	4.939,79 zł

31.	D. J. (2)	5.016,77 zł
32.	P. K.	3.611,97 zł
33.	R. K.	2.175,42 zł
34.	U. H.	7.668,41 zł
35.	A. R.	767,32 zł
36.	U. P.	14.547,60 zł 13.003, (...)003, zł
37.	K. R.	21.635,37 zł
38.	M. S. (4)	5.213,99 zł

Dowody:

Okoliczności bezsporne.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwa nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że stan faktyczny ustalony w sprawie pozostawał bezsporny pomiędzy stronami. Strona pozwana nie kwestionowała bowiem poczynionych przez powodów wyliczeń hipotetycznych kwot, o jakie uległyby podwyższeniu ich wynagrodzenia, gdyby przyjąć za uzasadnione i zgodne z przepisami prawa dokonanie waloryzacji wynagrodzeń uzyskanych przez nich w latach 2010 – 2013 w sposób przedstawiony w pozwach.

Rozważaniom należało poddać tylko kwestie natury prawnej.

Sąd Rejonowy uznał za uzasadniony podniesiony przez stronę pozwaną zarzut 3-letniego przedawnienia się części roszczeń powodów o zapłatę zwaloryzowanego wynagrodzenia. Skoro bowiem pozwy zostały wniesione najwcześniej 31 marca 2014 r., to w istocie, zgodnie z art. 291 § 1 k.p., roszczenia wszystkich powodów za rok 2010, jak również za styczeń i luty 2011 r. uległy przedawnieniu. Ponadto, w przypadku powódki K. R. również za marzec i kwiecień 2011 r. (pозew wniesiony z 5 maja 2014 r.), natomiast w przypadku powoda M. S. (4) - również za okres od marca–sierpnia 2011 r. (pозew wniesiony 15 września 2014 r.).

Odnosząc się zaś do istoty roszczenia o zasądzenie na rzecz powodów zwaloryzowanego wynagrodzenia według prognozowanego średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, wskazanego w kolejnych ustawach budżetowych na lata 2010 – 2013 (wskaźnik inflacji), stwierdzić należało, że Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw prawnych dla uznania, że wynagrodzenia te były powodom należne w wysokości żądanej w pozwach.

Jak wskazali w swych pozwach powodowie, zgodnie z art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2011 r., Nr 109, poz. 639 ze zm.), który w zw. z art. 155 § 9 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. D. U. z 2016 r., poz. 2026), ma zastosowanie również do asystentów

sędziego, podwyższenie wynagrodzeń urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury następuje w terminach i na zasadach określonych dla pracowników państwowej sfery budżetowej, nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Ponadto art. 18 cytowanej ustawy stanowi, iż w sprawach nieuregulowanych tą ustawą, do urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r., Nr 86, poz. 953 ze zm.).

Z kolei w myśl art. 21 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych przyjęto, że zasady corocznego podwyższania przeciętnego wynagrodzenia urzędników państwowych określają przepisy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r., Nr 79, poz. 431), wynagrodzenia osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń waloryzowane są średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń. Ponadto w art. 9 ust. 1 pkt 3 tej ustawy wskazano, że średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej ustala się w ustawie budżetowej.

W art. 15 ust. 1 pkt. 3 ustawy budżetowej na 2010 r. (Dz. U. z 2010 r., Nr 19, poz. 102), wskazano, iż średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wynosi 101%.

W art. 13 ust.1 pkt. 3 ustawy budżetowej na 2011 r. (Dz. U. z 2011 r., Nr 29, poz. 150), wskazano, iż średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wynosi 100%.

W art. 13 ust.1 pkt.3 ustawy budżetowej na 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 273), wskazano, iż średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wynosi 100%.

W art. 13 ust.1 pkt.3 ustawy budżetowej na 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 169), wskazano, iż średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej wynosi 100%.

Z powyższego wynika, że w ustawach budżetowych na lata 2010 – 2013 średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej pozostawał na stałym poziomie i ustawodawca nie przewidział waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądów i prokuratury. Spowodowało to „zamrożenie” wynagrodzeń dla pracowników sądów i prokuratury.

Przy tak ukształtowanym stanie prawnym, tj. przy bezwzględnie obowiązujących przepisach, stanowiących podstawę prawną dla ustalenia wynagrodzenia należnego pracownikom sądów, w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę nie ma podstaw prawnych, które pozwalałyby na odstępstwa od tych zasad i na dokonywanie waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądów zgodnie z żądaniami powodów.

W tym miejscu wskazać należy, że także Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 lutego 2015 r. (sygn. akt P 44/13) zważył, że z analizy powyżej przedstawionych przepisów prawa, regulujących kwestię wynagrodzenia pracowników sądów wynika, że wynagrodzenia tych osób są waloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, który jest ustalany w ustawie budżetowej. Trybunał wprost wskazał, że Sądy rozpoznające roszczenia pracowników sądów o waloryzację ich wynagrodzeń, zobowiązane będą bezpośrednio zastosować kolejno: art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011, art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 i art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013, a które to przepisy określają średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w latach 2011 – 2013 (uzasadnienie postanowienia Trybunału). Trybunał Konstytucyjny podkreślił także, że w aktualnym stanie prawnym brak jest normy prawnej, która pozwoliłaby na ukształtowanie wysokości waloryzacji wynagrodzenia za pracę pracowników sądów inaczej, niż na podstawie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń określonego w ustawie budżetowej (uzasadnienie postanowienia Trybunału).

Wskazane przepisy ustaw budżetowych, jak już Sąd zważył powyżej, nie dają podstaw do waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądów.

Dodatkowo Sąd wskazuje, iż Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu swego kolejnego postanowienia, z dnia 28 kwietnia 2015 r. (sygn. akt S 4/15) podniósł, że ani Konstytucja, ani ustawa o wynagrodzeniach nie gwarantują w sposób bezwarunkowy stałego, corocznego wzrostu wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej i nie istnieje bezwzględne prawo podmiotowe pracowników sfery budżetowej do automatycznej waloryzacji wynagrodzeń o określone kwoty.

W konsekwencji Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie znalazł podstaw prawnych do uwzględnienia roszczeń powodów.

Na marginesie Sąd wskazuje, że nie sposób również przyjąć, aby podstawę prawną żądań pozwu mógł stanowić przepis art. 358¹ § 3 k.c. w zw. z art. 300 k.p., albowiem z art. 358¹ § 5 k.c. wynika norma kolizyjna, zgodnie z którą waloryzacja sądowa nie może pozostawać w sprzeczności z przepisami prawa bezwzględnie obowiązującymi, określającymi wysokość cen i innych świadczeń pieniężnych. Zatem możliwość waloryzacji sądowej wyłącza przepisy szczególne, a do takich należą – zdaniem Sądu – powyżej przytoczone przepisy ustaw regulujące kwestie waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądów. Należy mieć również na uwadze, że sam przepis art. 300 k.p. stanowi, iż przepisy prawa cywilnego znajdują zastosowanie w sprawach pracowniczych jedynie w sytuacjach nieuregulowanych w prawie pracy. Takie zaś sytuacje w niniejszej sprawie nie mają miejsca.

Mając powyższe na uwadze, w pkt I sentencji wyroku Sąd oddalił powództwa jako nieuzasadnione.

W pkt. II wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż powodowie jako pracownicy byli zwolnieni od obowiązku ich poniesienia, z mocy art. 96 ust. 1 pkt. 4 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398).

Sąd Rejonowy nie orzekł o kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej, albowiem nie wносиła ona o ich zwrot.